מימין מי מערה. פי' בקונטרס מיס קרומיס ובמנס דחק לפרש כן דמלי לפרש מי מערה ממש כלומר מכומנים ומינן מיס מיים ומן מיס מיים בעינן ומפרו לפר מקלה פילוש שעבר על דבלי תורה לכמיב (דבריס ד) לפה למדמי מחכם מוקיס ומשפטים מה לי במנס לף לחם במנס וזה שעשה בשכר עבר על דבלי תורה ומקלה ממש לף (ו) נפק ליה דהא לף שמעינן מיניה היכא דעבד בשכר לף מהני לף לפמכמא בעלמא הוא לף מהני מהכי לפקודי א:

הדרן עלך האיש מקדש

האומר. והלך וקידשה לעצמו מקודשת. וי"ת מה מידום יש כאן פדיעות ב ויש לומר דמייבי כגון דאמר הבלית לאשה בשעת קדושין פלוני שלמני לקדשך לו ובמוך כך אמר לה הרי את מקודשת לי והיא יודעה דקידשה לנפשיה ג דלא"כ לף היתה מקודשת לו ומשמועינן מידום דאפילו דאימת הא דקאמר לי לגוף משלמו קאמר ד קמ"ל דלא:

א"ל הוצאה את איכסיף הוא סבר משמעתא קאמר ליה א"ל הכי קאמינא רב אסי דהוצל[ו] קאי כותיך נימא [ז]כתנאי [א]הגונב טבלו של חבירו[ב] משלם לו דמי טבלו של חבירו דברי רבי ר' יוסי בר' יהודה אומר אינו משלם אלא דמי חולין שבו מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר טובת הנאה ממון ומר סבר טובת הנאה אינה ממון לא דכולי עלמא טובת הנאה אינה ממון והכא בטבלים שנפלו לו מבית אבי אמו כהן ובמתנות שלא הורמו כמי שהורמו דמיין קמיפלגי [ח]מר סבר [ז]כמי שהורמו דמיין ומ"ם לאו כמי שהורמו דמיין ואיבעית אימא דכולי עלמא כמי שהורמו דמיין וטובת הנאה אינה ממון והכא בדשמואל קמיפלגי דאמר שמואל [ט]חיטה אחת פוטרת את הכרי דמר אית ליה דשמואל ומר לית ליה דשמואל ואיבעית אימא דכולי עלמא לית להו דשמואל והכא [י]היינו טעמא דרבי דקנסוהו רבנן לגנב ואיבעית אימא דכולי עלמא אית להו דשמואל והכא היינו טעמא דרבי יוסי בר' יהודה דקנסוהו רבנן לבעל הבית דלא איבעי ליה לשהויה לטיבליה [י]תנן המקדש בתרומות ובמעשרות ובמתנות במי חטאת ובאפר פרה הרי זו מקודשת [ט]ואף על פי ישראל [ט]ורמינהו [כ]הנוטל שכר לדון דיניו בטלים [ל]להעיד עדותו בטלה [מ]להזות ולקדש מימיו מי מערה ואפרו אפר מקלה אמר אביי לא קשיא כאן [נ]בשכר הבאה ומילוי כאן בשכר הזאה וקידוש דיקא נמי דקתני הכא במי חטאת ובאפר פרה וקתני התם להזות ולקדש שמע מינה:

הדרן עלך האיש מקדש

האומר [ס]לחבירו צא וקדש לי אשה פלונית והלך וקדשה לעצמו מקודשת לשני [ע]וכן [פ]האומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שלשים יום ובא אחר וקידשה בתוך שלשים יום מקודשת לשני בת ישראל לכהן תאכל בתרומה [צ]מעכשיו ולאחר שלשים יום ובא אחר וקידשה בתוך שלשים יום מקודשת ואינה מקודשת בת ישראל לכהן או בת כהן לישראל לא תאכל בתרומה: **גמ'** האומר לחבירו צא וקדש [ק]תנא [ר]מה שעשה עשוי אלא שנהג בו מנהג רמאות ותנא דידן הלך נמי דקתני הלך ברמאות מאי שנא הכא דקתני האומר לחבירו ומאי שמין לו תוצעים ומנמ מוטל נשכר: **נהוזם ונקדש.** מפנה היל בנכורות הגוטל שכרו לדון דיניו בטליס להזות ולקדש מימיו מי מערה ומפלו לפר מקלה: **נהוזם.** על הטמא. ולקדש מי מטמא. כשנותן הלפר במים קני קדושה: **מי מערה.** קרומיס הס: **אפר מקלה.** כלומר קמס לפר שבא מן הקולי נהמ: **נשכר ס' הבאה.** לפר ממקום למקום ושכר מילוי המים למילמא דטירחא היל ורחמנא לא רמיל עליה ובלי למקבל לגרל ומקודשת ומתניתין בנכורות בשכר הזאה וקידוש ושכר לימול מלוה הוא גוטל והמורה למכרה (דבריס ד) לפה למדמי מחכם וגו' כשאר גוזי וגו' מה לי במנס לף לחם במנס (מדריס דף נ.): **דיקא נמי.** דמתניתין לאו להזאה וקידוש קאי דקתני מי מטמא ולפר מטמא שעדיין אינן מעורכין:

הדרן עלך האיש מקדש

האומר. מקודשת ואינה מקודשת. לשמיטס לתקורה לשמיטס אינה אלא כן נתן לתחל גט ולתלמ לחר תקורה עד שיתנו שמיטס גט ובגמרא [ב] פליגי בה ומפרש טעמא: **בא ישראל לכהן לא תאכל בתרומה.** שמא אינן קדושין וכא כהן ליטראל נמי לא תאכל בתרומת בית מביה שמא הוו קידושין וחר פוסל בקדושין אח בת כהן מן התרומה [ג]:

גמ'

מקודשת. לגמא יכול ליטול שכר, תלי לא נמלי מקדש לה, ואף על פי ישראל. ופפילו יש ישראל, לכהנים רגילין בפולה ובקידוש (בכורות כב:). **להזות.** מי מטמא, ולקדש. לעיל מפלפל בפי מי מטמא, ולקמן גמי מפרש טעמא: **כאן בשכר הבאה ומילוי.** לפר מטמא במים של כלי (שם). **אפר מקלה.** כלומר לפר שנעלמה, כל לפר קרוי לפר מקלה (שם). **כאן בשכר הבאה ומילוי.** שכר הנאת הלפר שילך ממקום למקום מרוחלים להניח הלפר, ושכר מילוי המים, מני למשקל, דלגבי טירחיה שקיל ולא הכשר המלוה, כאן בשכר הזאה וקידוש. שהרי הכשר מלוה לא שקיל (שם). **דקתני הכא במי חטאת.** דממעט מילוי המים, **ובאפר פרה.** מיכא לפוקמה בהנאת לפר (שם).

הוצאה לא הוי סבר משמעתא קאמר ליה. מוקה לת משמועה זו גרסה שמין לתה מכס בה. לי נמי קטיל קני בהמתא[פ] לת לשון הוצלה ודפנת (סוכה דף כג.): **נימא כאנא.** טובת הנאה ממון לו היכה ממון: **משלם לו דמי טיבלו.** לף דמי מרומה ומעשר שבו: **לאו דמי חולין שבו.** לבל בתרומה ומעשר ממר ליה לאו בעל דבריס הין וכשיבא כהן גם הוא לפוכעו ילמהו וימלר לך לך לתנגה כי לם לכהן לחר: ה"ג **לא דל"ע טובת הנאה היכה ממון ומכא כמשנות שלא הורמו קמיפלגי.** וכגון שנפל לו בבל זה מבית אבי אמו כהן כמי שהורמו דמיין וזכה בהי אמו בתרומה ומעשרות שבו שלף מעשר לבשון להבדיס מדבנסיהו עזרא לגויס[ט]: **ורבי יוסי סבר לאו כמי שהורמו דמיין.** ולבית היורס הזה לתתן לבהן ואין לו בהן שלא בוטעת הנאה והיל מיבה ממון: **ואיבעיא לימת דל"ע כמי שהורמו דמיין וטובת הנאה אינה ממון.** ומכא לאו דנפלו לו מבית אבי אמו כהן עסקינן שלא שגדלו בתלו וטעמא דרבי משום דחיל ליה דשמואל דאמר מטה לתת פוטרת את הכרי הילכך אמר ליה בעל בטבל לל הגוזל בולה דידי הוא דפטרנא נפשי בתטה לתת לתרומה וכי פליג רבי עליה דר' יוסי בר' יהודה בתרומה לאוהה פליג אבל במעשר מודה ללאו בעל דבריס דידיה הוא: **ורבי יוסי ליה ליה דשמואל.** הילכך בתרומה נמי לא מבי תבע ליה. ול"ת דמלי לאוקמיה נמי בטבלים שנפלו לו ודל"ע כמי שלא הורמו דמיין וטובת הנאה לינה ממון וקמיפלגי בדשמואל שלא מי פוקמת מכי פוקמת ליה מתניתין דקתני מקודשת שלא בתרוייהו דיוין דטובת הנאה לינה ממון ומתנות שלא הורמו [פ]בלא הורמו דמיין היכי מיקדשת הא לין לו בתרומה שלא טובת הנאה ולפילו נפלו לו בבלים מבית אבי אמו כהן אבל בתרומה דמיין ופלוגתייהו בטיבלא דלתי מלריעי מתרלא מתני' בדשיינן לעיל ובבי הבל: **קנסוהו בגנב.** שלא תהא תרומה שלו ממון שמין לו תוצעים ומנמ מוטל נשכר: **נהוזם ונקדש.** מפנה היל בנכורות הגוטל שכרו לדון דיניו בטליס להזות ולקדש מימיו מי מערה ולפלו לפר מקלה: **נהוזם.** על הטמא. ולקדש מי מטמא. כשנותן הלפר במים קני קדושה: **מי מערה.** קרומיס הס: **אפר מקלה.** כלומר קמס לפר שבא מן הקולי נהמ: **נשכר ס' הבאה.** לפר ממקום למקום ושכר מילוי המים למילמא דטירחא היל ורחמנא לא רמיל עליה ובלי למקבל לגרל ומקודשת ומתניתין בנכורות בשכר הזאה וקידוש ושכר לימול מלוה הוא גוטל והמורה למכרה (דבריס ד) לפה למדמי מחכם וגו' כשאר גוזי וגו' מה לי במנס לף לחם במנס (מדריס דף נ.): **דיקא נמי.** דמתניתין לאו להזאה וקידוש קאי דקתני מי מטמא ולפר מטמא שעדיין אינן מעורכין:

הדרן עלך האיש מקדש

האומר. מקודשת ואינה מקודשת. לשמיטס לתקורה לשמיטס אינה אלא כן נתן לתחל גט ולתלמ לחר תקורה עד שיתנו שמיטס גט ובגמרא [ב] פליגי בה ומפרש טעמא: **בא ישראל לכהן לא תאכל בתרומה.** שמא אינן קדושין וכא כהן ליטראל נמי לא תאכל בתרומת בית מביה שמא הוו קידושין וחר פוסל בקדושין אח בת כהן מן התרומה [ג]:

גמ'

מקודשת. לגמא יכול ליטול שכר, תלי לא נמלי מקדש לה, ואף על פי ישראל. ופפילו יש ישראל, לכהנים רגילין בפולה ובקידוש (בכורות כב:). **להזות.** מי מטמא, ולקדש. לעיל מפלפל בפי מי מטמא, ולקמן גמי מפרש טעמא: **כאן בשכר הבאה ומילוי.** לפר מטמא במים של כלי (שם). **אפר מקלה.** כלומר לפר שנעלמה, כל לפר קרוי לפר מקלה (שם). **כאן בשכר הבאה ומילוי.** שכר הנאת הלפר שילך ממקום למקום מרוחלים להניח הלפר, ושכר מילוי המים, מני למשקל, דלגבי טירחיה שקיל ולא הכשר המלוה, כאן בשכר הזאה וקידוש. שהרי הכשר מלוה לא שקיל (שם). **דקתני הכא במי חטאת.** דממעט מילוי המים, **ובאפר פרה.** מיכא לפוקמה בהנאת לפר (שם).

מקודשת. מקודשת ואינה מקודשת. בא ישראל לכהן לא תאכל בתרומה. שמא אינן קדושין וכא כהן ליטראל נמי לא תאכל בתרומת בית מביה שמא הוו קידושין וחר פוסל בקדושין אח בת כהן מן התרומה [ג]:

גמ'

מקודשת. לגמא יכול ליטול שכר, תלי לא נמלי מקדש לה, ואף על פי ישראל. ופפילו יש ישראל, לכהנים רגילין בפולה ובקידוש (בכורות כב:). להזות. מי מטמא, ולקדש. לעיל מפלפל בפי מי מטמא, ולקמן גמי מפרש טעמא: כאן בשכר הבאה ומילוי. לפר מטמא במים של כלי (שם). אפר מקלה. כלומר לפר שנעלמה, כל לפר קרוי לפר מקלה (שם). כאן בשכר הבאה ומילוי. שכר הנאת הלפר שילך ממקום למקום מרוחלים להניח הלפר, ושכר מילוי המים, מני למשקל, דלגבי טירחיה שקיל ולא הכשר המלוה, כאן בשכר הזאה וקידוש. שהרי הכשר מלוה לא שקיל (שם). דקתני הכא במי חטאת. דממעט מילוי המים, ובאפר פרה. מיכא לפוקמה בהנאת לפר (שם).

הדרן עלך האיש מקדש

מוסף תוספות

א. דקנסוה רבנן משום דעבר על מה אני בחינם. ליטב"מ. ב. וכי בשביל שנגב בה מנהג רמאות לא תהיה מקודשת לו. מוס' הל"ם. ג. שהאשה שמעה והבינה יפה קודם קבלת הקידושין שאמר הרי את מקודשת לי. רלב"ם סי' ג'. ד. כלומר לעשות שליחותי לקדשך למי ששלחני לקדשך ותתקדש לראשון. שם.

תוס' ר"י הזקן

הנוטל שכרו. משנה בבכורות פרק עד כמה (כט, א). להזות. על הטמא. ולקדש. כשנותן אפר פרה במי חטאת הרי קדוש. מי מערה. סרוחים שאינן שרים. אפר מקלה. [שאינו] אפר פרה [אלא סתם] אפר הבא מן הקלי באש. וא"כ היאך מקודשת. בשכר הבאת. האפר או המים ממקום למקום או מילוי המים יכול ליטול שכרו, דמילתא דטרחא היא ולא רמא עליה רחמנא ושרי למשקל אגרא. כן פירש"י. ואיכא מ"ד הטעם ר' אין זה עיקר המצוה. כאן בשכר הזאה וקדוש. שאין בו טורח ושכר לימוד המצוה הוא נוטל, ומה אני בחנם אף אתה בחנם. א"נ שהוא עיקר המצוה לאידך פירושא אסור ליקח שכר. אימא מאן דמפרש דמתני' מתוקמא שקדשה בשכר שהביא לה המים והאפר, והעיקר שקדשה במי חטאת שהיו לו שלא הסיח דעתו מהם, וכן שהיה לו אפר פרה שאם יכול ליקח שכר הבאה ומילוי כ"ש שיכול למוכרן ואינו מחוייב ליתנו לה [בחנם]. וכן נראה דעת הר"ם שהביא לשון המשנה [אישות פ"ה ה"ג]. ושמעינן מיהא שאין לאדם ליקח שכר ממצוה, ואם יש לו טורח בה מותר כפירוש ר"ש. סליק פירקא האומר.

מתני'. מקודשת לשני. שתלו קדושי ראשון והרי היא אשת איש. תאכל בתרומה. אם נשאה. [אי נמי] לדין תורה שאוסרה אוכלת בתרומה דבר תורה. **ג)** מקודשת ואינה מקודשת. וצריכה גט משניהם. לא תאכל. שמא לאו קדושין הן. ובת כהן לישראל לא תאכל שמא קדושין הן ואירוסין פוסלים ולא מאכילין.

מוסף רש"י

דמר סבר טובת הנאה ממון. רבי לחומר משלם לו דמי טבלו שכר לטובת הנאה שהיו נאות שם ממנות שהלי טבל טהור שיהו נותן לכהן שילכה, הוי ממון ולכך משלם לו דמי טבל, ור' יוסי סובר אינו ממון, ואינו משלם לו אלא דמי חולין שבו (שם). **חטה אחת פוטרת את הכרי.** מתרומה, דהא לא מתפרש שיעורא דידה אלא לדבר כתיב, ואפילו כל הכרי, ורבנן הוא דאמרי עין יפה אחד מאלפים עין רעה אחד מששים, ביעוית אחד מחמשים (ע"ז עג:). ולא יהיב היא קלא שיעור (חולין קלח:). **הרי זו**

ל) [עי' מגילה ה סוע"ב], **מ)** [ברכ"י ס"ב], **נ)** נדרים פד: [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ס)** ע"ז עג: [חולין קלח:], **ע)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **פ)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **צ)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ק)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ר)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ש)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ת)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **א)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ב)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ג)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ד)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ה)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ו)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ז)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ח)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ט)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **י)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **כ)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ל)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **מ)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **נ)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ס)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ע)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **פ)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **צ)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ק)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ר)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ש)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ת)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **א)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ב)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ג)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ד)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ה)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ו)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ז)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ח)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ט)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **י)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **כ)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ל)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **מ)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **נ)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ס)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ע)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **פ)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **צ)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ק)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ר)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ש)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו], **ת)** [ב"ב קכ: ע"ש תוס' ד"ה וקבלו].

גליון הש"ס

גמ' מר סבר כמי שהורמו. ע' תוס' בבא מתא דף קכג ע"ב ד"ה וקסבר וע"ש:

הגהות הב"ח

(ו) רש"י ד"ה ור' יוסי וכו' ומתנות שלא הורמו לאו בהורמו דמיין:

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

גמ' **ומאי שנא הכא דאמר.** בפ' הזהב מקדש: **דקאי להאומר לשלוחו.** לפי וקדש לי אשה פלונית במקום פלוני והלך וקדשה במקום אחר אינה מקודשת מאי שנא הכא דאמר לשון שליחות שמשלחו בשם כך והכא נקט מצרו שלח שלחו בשם כך לפי שאין יודעין לו במקום פלוני לך לחלוה: **דסבר.** האי מאשה לא טרח האי שליח לבקשה לי במקום אחר ולא סמכה דעתיה לשוויה שליח לפי שאין מכירו: **מרחה מקום הוא לו.** שם מתלחה שם קדושיה לי שם ואיני מטרייח למקום אחר ומיהו אם עבד עבד: **לא יהבוה ניהליה.** לפי לפי שאין לו לרוך בנו: ומקשינן **ליעבי ליה לאודועיה.** להודיע עלמו מן מהכא דמאות: **בתגא דאלימי.** בקשה של בעלי זרוע היתה ולפי שאין יכולו לכל אדם לקנות קרקע אלמה: **מפקך בהדיה ארעא.** מחזר עליה לקנותה: **קנאיה.** קבל עליה סיפר דברי לעקבו לר' זירא: **לגזג.** כשדוכיין בהלכות הרגלא) היו מקבלין פני הכל: **עני המפקך בחרטא.** מחזר אחריה לזכות בה מן המפקר או שיתנה לו בעל כרחו: **נקרא רשע.** שיורד לחיי חבירו: **לא סוה ידעת.** שכך גידל מעשקה בה: **דלחרטא קמייתא.** זו היא לי לחלוטה שלקחתי מעולם: **ולא מסמנת מילתא.** שאין סימן טוב שימכור לאדם מקנו הרלשון: **ולחרטא דרבנן.** הפקר לחלמידים: **ולא"פ שנאכלו המעות.** כתוך לי יום כי נעו קידושין למיחל ליתנייהו למעות אף"ה חייל: **ולו למוכה דמו.** דניחא המקדש במלוה אינה מקודשת: **ולו לפקדון דמו.** לניחא אם לא נאמיר בה שוה פרוטה אינה מקודשת אף על פי שיעלה בה אלא לרבי יוחנן דאמר לעיל דף מז.) המקדש לי בפקדון והלכה ומלאה שנגנב או שנאבד אם נאמיר בו שוה פרוטה מקודשת כו': **לחולפה ניפנה.** מקמי לניתחלי קידושין וכי אמר לה המקדש לי בה לאו בילידים היא ולאו מידי יהיב לה אבל אלו לא ניתנו לה להוליאן אלא ע"מ שתתקדש בהן ולכבי כי אכלה דידה אכלה ולכי מטת ומת מקדש: **ומוכח בה.** כתוך לי אמרה לי אשה כהן: **ניעל אם עד אלא פרס ניעל.** לאומר לשלוחו לא ותרוס וחזר ואמרו מלהיות שלוחו אלו נפניו לו אלא בפניו: **דבי מעשה דמו.** ולא"פ אלא אלו מיד הוי מעשה מיהא לאחר אחר שלשים יום דקי ליה דיבור אשום דלאו מעשה ממש הוא: **ומגיע בגניה.** רבותא אשמועינן אע"פ אלא יצא אמרו בשם כך אלא בטל ולא אמרינן לגעוריי בעלמא קא מכוין וכסי מפורשת בפ' השולח: **כל כמה דלא מטא גיטא.** ליל אשה לאו מידי הוא: **יורדין לידי טומאה ממחשבה.** כגון גולמי כלים לאמר בהכל שומטין (מולין דף כה.) כל שעתיד לשוף לשבר ולגבל ואמר אתם אל אלכה אשרון מלאכה הוא וטהורים ואם אינה אלא לשוף ואלא לשבר כיוצא מאמרו זו לידי גמר מלאכה אכלן ולהבא: **ואין עונין מטומאתן.** משקבלוה: **אלא בשינוי מעשה.** שיעשה בה מעשה לקבלקם שיכשרם או יקבס וכן על אלא יקבלו טומאה אין עונין מתורת קבלת טומאה שידעו במחשבה זו אלא בשינוי מעשה על שיתחיל לשוף לשבר ולגבר: מעשה

ומאי שנא התם [פ] דקתני האומר לשלוחו הכא רבותא קמ"ל והתם רבותא קמ"ל הכא רבותא קמ"ל דאי תנא שלוחו הוה אמינא שלוחו הוא דהוי רמאי דסמכה דעתיה סבר עבד לי שליחותי אבל חבירו דלא סמכה דעתיה אימא לא ליהוי רמאי [ב]התם רבותא קמ"ל דאי תנא האומר לחבירו הוה אמינא חבירו הוא דכי קדשה במקום אחר אינה מקודשת דסבר לא טרח אבל שלוחו דטרח אימא [ג]מראה מקום הוא לו קמ"ל [ד]רבין חסידא אזיל לקדושי ליה איתתא לבריה קידשה לנפשיה והתניא מה שעשה עשוי אלא שנהג בו מנהג רמאות [א]לא יהבוה ניהליה איבעי ליה לאודועי סבר אדהכי והכי אתא איניש אחרינא מקדש לה רבה [פ]בר בר חנה יהיב ליה זוזי לרב אמרי [ו]זבנה ניהלי להאי ארעא אזל זבנה לנפשיה והתניא [ז]מה שעשה עשוי אלא שנהג בו מנהג רמאות [ב]באגא דאלימי הוה [ח] ליה לרב נהגי ביה כבוד לרבה בר בר חנה לא נהגי ביה כבוד איבעי ליה לאודועי סבר אדהכי והכי אתא איניש אחרינא זבין לה רב גידל הוה מהפיך בההיא ארעא אזל רבי אבא זבנה אזל רב גידל קבליה לרבי זירא אזל רבי זירא וקבליה לרב יצחק נפחא אמר ליה המתן עד שיעלה אצלנו לרגל כי סליק אשכחיה אמר ליה עני מהפך בחרטה ובא אחר ונטלה הימנו מאי אמר ליה [ג]נקרא רשע[ט] ואלא מר מאי טעמא עבד הכי א"ל לא הוה ידענא השתא נמי ניתבה ניהליה מר א"ל זבוני לא מזבנינא לה דארעא קמייתא היא ולא מסמנא מילתא[ט] אי בעי במתנה נישקליה [ד]רב גידל לא נחית לה [י]דכתיב [ו]ושונא מתנות יחיה רבי אבא לא נחית לה משום דהפיך בה רב גידל לא מר נחית לה ולא מר נחית לה ומיתקריא ארעא דרבנן: וכן האומר לאשה התקדשי לי כו': לא בא אחר וקידשה בתוך שלשים מהו רב ושמואל דאמרי תרוייהו [ה]מקודשת [ט]ואע"פ [ט]שנאכלו המעות מאי טעמא הני זוזי לא למלוה דמו ולא לפקדון דמו לפקדון לא דמו פקדון ברשותא דמרא קא מתאכלי והני ברשותא דידה קא מתאכלי למלוה נמי לא דמו מלוה להוצאה ניתנה הני בתורת קידושין יהבינהו ניהלה לא בא אחר וקידשה וחזרה בה מהו ר' יוחנן [מ]אמר [י]חוורת אתי דיבור ומבטל דיבור ריש לקיש אמר אינה חוורת לא אתי דיבור ומבטל דיבור איתיביה ר' יוחנן לריש לקיש [ט]ביטל [יא]אם עד שלא תרם ביטל אין תרומתו תרומה והא הכא דדיבור ודיבור הוא וקאתי דיבור ומבטל דיבור שאני נתינת מעות ליד אשה דכי מעשה דמו ולא אתי דיבור ומבטל מעשה [ט]איתיביה [יב]השולח גט לאשתו והגיע בשליח או ששלח אחריו שליח ואמר לו גט שנתתי לך בטל הוא הרי זה בטל והא נתינת גט ליד שליח דכי נתינת מעות ליד אשה דמי וקתני הרי זה בטל התם נמי כל כמה דלא מטא גיטא לידה דיבור ודיבור הוא אתי דיבור ומבטל דיבור איתיביה ר"ל לר' יוחנן [ט][כל הכלים יורדין לידי טומאתן במחשבה ואין עולים מידי טומאתן אלא בשינוי מעשה

לקדושי איתתא לבריה. ומיירי דאלווי אלי קמיה[א] ומשיק לגבויה שליח אמר לעיל (דף מה:) דלא מקיף לינים ממשו מבין שלים שבל הכא דאלווי אלי ומשיק [ד] ליכא למימר דסמיך עליו: **עני המהפך בחרטה ובא אחר ונטלה בי'**[ב]. פי' בקונטרס

מוסף תוספות

א. (פ') בן קמחה אביו וגלילה דעתו שהוא חפץ בה ואב נעשה לו שליח מאליו וזכין לאדם שלא בפניו. רש"י לעיל מה: ד"ה וללמא. ב. ופי' ר"ת דכל היכא שנקרא רשע ב"ד מחייבין אותו להחזיר הדמים. ריטב"א. (ועפ"י מתורן מה לאי' סתום). ג. ומדקאמר מעבירין משמע אפי' לכתחילה. רשב"א. ד. כי הרבה כי"ב תמצא במעותיך. ריטב"א. והיינו נמי עני המהפך בחרטה שממציא עצמו אצל בעל הבית לעובדו כדי שיתן לו לפעמים חרטה כי זה יכול למצוא גם הוא במקום אחר. תוס' הלמ"ש. ה. ומציאה. תוס' הלמ"ש. א"נ במתנה. ר"ן. ו. ואינו נקרא רשע דהייט קודמין לכל אדם. ריטב"א. ולכתחילה יכול לעשות כן ולייכא משום ועשית הישר והטוב. ר"ן. ז. ופרש"י התם כגון שארב דג אחד לצודו שהדייגים אחרים הבאים לפרוש מצודותיהם מרחיקין אותם כמלא רוצת הדג. תוס' הלמ"ש. ח. ר"י דמן הדג היינו. תוס' רשב"י. ועי' מהרש"ל. ט. כהמשנה הוא מיהו בפני עלמו, לפי תוס' טוך, ושוד.

תוס' ר"י הזקן

גמ'. לא יהבוה ניהליה. לא היו רוצים לתתה לבנו. איבעיא ליה לאודועי. להבן קודם שיקדשנה להודיעה עצמו מנהגו רמאות ואסור לעשות כן. באגא דאלימי. בקעה של בעלי זרועות היתה ולא היו מניחים לקנות קרקע אצלם אלא לאדם שהיה נחשב בעיניהם. לאודועי. שלא הניחו לו לקנותה בשבילו קודם שיקחנה. מהפך עליה. לקנותה. קבליה. סיפר תלונתו. לרגל. כשדורשים בהלכות הרגל והיו כולם באים לקבל פני הרב. חרטה. עוגה. פרש"י מחזר לזכות בה מן ההפקר או שיתננה לו בעל הבית, ע"כ. ולא נהירא דהא תנן בפיאה פ"ד [מ"ג] נטל מקצת פיאה והזרקה על השאר אין לו בה כלום, נפל לו עליה או פירס שליתו עליה מעבירין אותה הימנו, ובירושלמי [שם] ובתוספתא [שם פ"ב ה"א] תני בשם ר' מאיר קונסין אותו ומוציאין הימנו את התלוש ואת המחובר. אלא ודאי לא בחרטה דהפקר איירי אלא דההיא כי האי גוונא מפקינן לה מיניה, אלא דומיא דהך עובדא שרוצה לקנותה או שישתכר עם בעל הבית כדי שיתפרנס, ובא אחר ועשה מה שהוא היה משתדל לעשות ואם בעל הבית זה נקרא רשע, ומיהו אין מוציאין אותה מידו. רשע. שיורד לחיי חברו. קמייתא. ראשונה שלא קניתי מעולם ואם אמכרנה אינו סימן טוב. ארעא דרבנן. הפקר לתלמידים. מהו. דין אלו הקדושין. ואע"פ שנאכלו כל המעות. תוך שלשים יום וכי בעי למיחל הני קדושין ליתנהו למעות בעולם, אפ"ה מקודשת. לא למלוה. דאינה מקודשת, ולא לפקדון שאם אין בפקדון שוה פרוטה בעין אינה מקודשת. מלוה להוצאה ניתנה. ולאו דידיה היא ולא יהב לה מידי. וחזרה בה. תוך שלשים יום שאמרה בפני שנים אי אפשי בקדושין. אבל אם מת הוא או היא תוך ל' יום פשיטא שלא נגמרו הקדושין ואינה זקוקה ליבם והוא מותר בקרובותיה. אתי דיבור. דהשתא ומבטל דיבור (דרבו הקדושין ואף דאיכא) מעשה דנתינת מעות לאשה הכל תלוי בדבורה וכדבור הוא חשוב.

ה א טוס"ע אה"ע סימן לה סעיף י:
ו ב מיי' פ"ו מהלכות מכירה הל' י יח סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סימן קפג סעיף ג:
ז ג מיי' שם ופ"ע מהל' אישות הל' יח טוש"ע שם
ח ד מיי' פ"ב מהל' זכייה הל' יח טוש"ע ח"מ סי' רמט סעיף ה:
ט ה ו מיי' פ"ז מהלכות תרומות הלכה י סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סימן מ סעיף ג:
י ז מיי' פ"ד מהלכות תרומות הל' ט טוש"ע ח"ל סימן שלא סעיף ו:
יא ח מיי' פ"ו מהלכות גירושין הל' טז סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קמח סעיף נט:
יב ט מיי' פ"ח מהל' כלים הלכה י:

תורה אור השלם

1. עבר בֵּיתוֹ בּוֹצֵעַ בָּצַע
רָשׁוּעָה מַתְּנַת יְחֶדֶּיהָ:
משלי טו כז

הנהות הב"ח

(ה) גמ' בתגא דאלימי הוה לרב כל"ל ומיבת ליה נמתקי:

מוסף רש"י

האומר לשלוחו. לך וקדש לי אשה במקום פלוני והלך וקדשה במקום אחר אינה מקודשת, דלוקח קאמר ליה מקום פלוני שיש לי שם מוכיחים ואם לא אמר לומר דברים עלי בפניכם ימתו ניכו (לעיל נ.). ואע"פ שנאכלו המעות. של קדושין שאינם בעולם, מקודשת לאחר י' יום (נדרים כח:). ר' יוחנן אמר חזורת. בטלו הקדושין כשלו ונעלמן קודם שיהו מלין, אתי דיבור ומבטל דיבור. ממחלה שיהא מקודשת על ידי דיבור שנתנאה בקדושין, אתי דיבור ומבטל דיבור (גיטין לב:). והגיע. והגיע (שם לב:). יורדין לידי טומאתן. לידי תורת טומאה (שבת נח:). במחשבה. מלאכי שאינה עליו שיעמו כמות שהוא עכשיו ולא יוסף תיקון אחר הוא גמר מלאכתן ומקבל טומאה (שם נב:). משמאכל עליו שהי יפה גמר מלאכתן כגון שעיבדו לדרגא או לגולבך, יין שעיבדו מקבל טומאה, ומלמי עיבדו לגיעות ומגלין אין מקבלים טומאה עד שיגמרו במלאכת הסקבלן (סוכה יד:). כגון עור מסוקן שתמו למעגלים עומד ואינו מקבל טומאה עד שיעשו המעגלים, משב עליו לעשותו שלמן, דאיו מכל טומאה מן הלכה, כגון שעיבדו לשלמן ולדרגא ומשב עליו לגיעות ומגלין, אין מאכלו מקבל טומאה (סוכה יד:). מתורת טומאה שידלה בה, ואף על פי שעדיין לא נגמלו משמגלך עליהן אין עולין מלקבל טומאה (שבת נח:). אלא בשינוי מעשה. עד שיתן לחמול (סוכה יד:). מלאכי שאינה עומד לעשות שינוי מעשה (שבת נב:). אין עולים מידי טומאתן, אם נגמלו, אלא בשינוי מעשה, כגון שעיבדו שיהא (מנחות סט:).

מיד מחשבה מיהא תפיק. תימה ליפרוך נמי גבי מרומה לעיל לר"י דקאמר הס עד שלא תרם ביטל אין מרומתו תרומה אבל הס משתרם ביטל תרומתו תרומה ואפילו תרם השליח במחשבה להפ תרומה ניטלת בחומד ומחשבה[ע] אלמא לא אמי דיבור ומבטל דיבור ור"ל דמחשבה לתרומה היה יודע דכמעשה דמי דכתיב (במדבר יח) ונחשב לכם והוי כאילו תרם בידים ואפילו מעשה ליכא מוליא אפילו תרם אח"כ כריו אמר מחשבה השליח אבל גבי טומאה אין המחשבה מטמאתו אבל מביאתו לידי תורת קבלת טומאה ואותה הנאה יכולה להתבטל דהכל מודים דע"י המעשה מתבטלת מ"ל מחשבה מחשבה: **לא** קידשה **עצמה** וחזרה **בה מהו.** נלמה לפרש וחזרה בה נלמ למימרא דשליח דאי אמרה לשליח אין לרוני שתקדשני פשיטא דשיח מקודשת דאמר מעוה לה ומשום דאמרה לו מיבוי לי שליח דקדשני לא מני מחלת:

אם ביטל עד שלא תרם בו'. הכא לא מצי כלעיל שאני נתינת מעות ליד האשה דכמעשה דמי דהיינו משום דכתיב ליכא נתינת מעות אלא דיבור בלבד: **מתורת** נט ב **נט לא בטליה.** פי' דמתחלת היו מתכוין לבטל מלא השליח ולפי זה אם אמר בפירוש מני מבטל הגט עלמו שהוא בטול ופסול לגרש בו ופפרק השולח (גיטין דף נב:) ק"ו גרים גיטא גופיה מי קא בטל ממעע שאין הגט מתבטל ולריך לפרש[א] שהה שכוב שהגט יכול ולא היה לרני הוא ליפסל בביטול ולא היה לרני כמו מעות שאין מתבטלות[ב] דמאחר דהגט כתוב כהלכתו היו יכול לבטלו[ג] ואם ילכה יחזור ויגרש בו: **לפילו**

פפא רמי כתיב כי יתן וקרינן כי יותן הא כיצד כי יותן דומיא דיתן מה יתן דניחא ליה אף יותן נמי דניחא ליה איתיביה רבי יוחנן לר"ל השולח גט לאשתו והגיע בשליח או ששלח אחריו שליח ואמר לו גט שנתתי לך בטל הוא הרי זה בטל תיובתא דר"ל תיובתא והילכתא כוותיה דר"י ואפילו בקמייתא ואע"ג דאיכא למימר שאני נתינת מעות ליד אשה דכמעשה דמי אפילו הכי אתי דיבור ומבטל דיבור קשיא הילכתא אהילכתא אמרת הילכתא כרבי יוחנן וקיימא לן [ט]הילכתא כרב נחמן דאיבעיא להו מהו שיחזור ויגרש בו רב נחמן אמר [י]חוזר ומגרש בו רב ששת אמר אינו חוזר ומגרש בו וקיימא לן הילכתא כותיה דרב נחמן [כ]נהי דבטליה מתורת שליח מתורת גט לא בטליה: מקודשת לשני: **אמר רב** [ל]מקודשת לשני לעולם ושמואל אמר מקודשת לשני עד ל' יום לאחר ל' יום פקעי קידושי שני וגמרי קידושי ראשון יתיב רב חסדא וקא קשיא ליה קידושי שני במאי פקעי אמר ליה רב יוסף מר אריישא מתני לה וקשיא ליה רב יהודה אסיפא מתני לה ולא קשיא ליה מעבשיו ולאחר שלשים יום [מ]וכו' **אמר רב** [ו]מקודשת ואינה מקודשת לעולם ושמואל אמר מקודשת ואינה מקודשת [ס]אלא עד ל' יום לאחר ל' פקעי קידושי שני וגמרי קידושי ראשון לרב מספקא ליה אי תנאה הואי אי חזרה הואי לשמואל פשיטא ליה דתנאה הואי ובפלוגתא דהני תנאי [ע]דתניא [פ]מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט כדברי חכמים רבי אומר כזה גט וניתא [צ]רב הלכה כרבנן וניתא שמואל הלכה כרבי צריכא דאילו אמר רב הלכה כרבנן הוה אמינא התם דלרחוקה קאתי אבל הכא דלקרובה קאתי אימא מודה ליה לשמואל דתנאה הואי ואי אמר שמואל הלכה כרבי הוה אמינא התם הוא דאין גט לאחר מיתה אבל הכא דיש קידושין לאחר ל' אימא מודי ליה לרב צריכא אמר אביי ולטעמיה דרב בא אחד ואמר לה הרי את מקודשת לי מעכשיו ולאחר ל' יום ובא אחר ואמר לה הרי את מקודשת לי מעכשיו ולאחר עשרים יום ובא

מעשה מוציא מיד מעשה. מתחיל לתוף ביטל מסס תורת גמר מלאכה מחשבה [פ]אין מוציאה לא מיד מעשה ולא מיד מחשבה בשלמא מיד מעשה לא מפקה דלא אתי דיבור ומבטל מעשה אלא מיד מחשבה מיהא תפיק[ב] שאני מחשבה דטומאה דכי מעשה דמי וכדרב פפא [ב]דרב פפא רמי כתיב [ו]כי יתן וקרינן כי יותן [א]הא כיצד כי יותן דומיא דכי יתן מה יתן דניחא ליה אף יותן דניחא ליה רב זביד מתני להא שמעתתא אהא [ב]וכן היא שנתנה רשות לשלוחה לקדשה והלכה היא וקדשה את עלמה אם שלה קדמו קידושיה קידושין ואם של שלוחה קדמו אין קידושיה קידושין לא קדשה את עלמה וחזרה בה מהו רבי יוחנן אמר [ג]חוזרת ור"ל אמר אינה חוזרת ר' יוחנן אמר חוזרת אתי דיבור ומבטל דיבור ר"ל אמר אינה חוזרת לא אתי דיבור ומבטל דיבור איתיביה רבי יוחנן לר"ל בימל אם עד שלא תרם ביטל אין תרומתו תרומה אמר רבא הכא במאי עסקינן כגון שקדם בעל הבית ותרם את כריו דהוה ליה מעשה איתיביה ריש לקיש (ג) [ס]כל הכלים יורדים לידי טומאתן במחשבה ואין עולין מטומאתן אלא בשינוי מעשה מעשה מוציא מיד מעשה ומיד מחשבה מחשבה אינה מוציאה לא מיד מעשה ולא מיד מחשבה בשלמא מיד מעשה לא מפקה לא אתי דיבור ומבטל מעשה אלא מיד מחשבה מיהא תפיק א"ל שאני מחשבה דטומאה דכי מעשה דמי וכדרב פפא דרב פפא רמי כתיב כי יתן וקרינן כי יותן הא כיצד כי יותן דומיא דיתן מה יתן דניחא ליה אף יותן נמי דניחא ליה איתיביה רבי יוחנן לר"ל השולח גט לאשתו והגיע בשליח או ששלח אחריו שליח ואמר לו גט שנתתי לך בטל הוא הרי זה בטל תיובתא דר"ל תיובתא והילכתא כוותיה דר"י ואפילו בקמייתא ואע"ג דאיכא למימר שאני נתינת מעות ליד אשה דכמעשה דמי אפילו הכי אתי דיבור ומבטל דיבור קשיא הילכתא אהילכתא אמרת הילכתא כרבי יוחנן וקיימא לן [ט]הילכתא כרב נחמן דאיבעיא להו מהו שיחזור ויגרש בו רב נחמן אמר [י]חוזר ומגרש בו רב ששת אמר אינו חוזר ומגרש בו וקיימא לן הילכתא כותיה דרב נחמן [כ]נהי דבטליה מתורת שליח מתורת גט לא בטליה: מקודשת לשני: **אמר רב** [ל]מקודשת לשני לעולם ושמואל אמר מקודשת לשני עד ל' יום לאחר ל' יום פקעי קידושי שני וגמרי קידושי ראשון יתיב רב חסדא וקא קשיא ליה קידושי שני במאי פקעי אמר ליה רב יוסף מר אריישא מתני לה וקשיא ליה רב יהודה אסיפא מתני לה ולא קשיא ליה מעבשיו ולאחר שלשים יום [מ]וכו' **אמר רב** [ו]מקודשת ואינה מקודשת לעולם ושמואל אמר מקודשת ואינה מקודשת [ס]אלא עד ל' יום לאחר ל' פקעי קידושי שני וגמרי קידושי ראשון לרב מספקא ליה אי תנאה הואי אי חזרה הואי לשמואל פשיטא ליה דתנאה הואי ובפלוגתא דהני תנאי [ע]דתניא [פ]מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט כדברי חכמים רבי אומר כזה גט וניתא [צ]רב הלכה כרבנן וניתא שמואל הלכה כרבי צריכא דאילו אמר רב הלכה כרבנן הוה אמינא התם דלרחוקה קאתי אבל הכא דלקרובה קאתי אימא מודה ליה לשמואל דתנאה הואי ואי אמר שמואל הלכה כרבי הוה אמינא התם הוא דאין גט לאחר מיתה אבל הכא דיש קידושין לאחר ל' אימא מודי ליה לרב צריכא אמר אביי ולטעמיה דרב בא אחד ואמר לה הרי את מקודשת לי מעכשיו ולאחר ל' יום ובא אחר ואמר לה הרי את מקודשת לי מעכשיו ולאחר עשרים יום ובא

יום אם לא קדשה אחר נתנייה אימת אילימא הוי מזרה לגמ רבה מקדשה מעכשיו אמת דעתו על אחרת וימלך בתוך שלשים יום קמשמע לן: **ונעשמיה דרב.** דמספקא ליה בחזרה ותנאה בא אחד ואמר אחר ואמר מעכשיו ולאחר שלשים ובא אחר ואמר מעכשיו ולאחר עשריס שכלו של שני בתוך של ראשון ואם לראשון מזרה הוו להו דשני קידושין דהא לראשון הדר ביה ממעכשיו: **ובא**

יכה וקבלה קדושין מאחר לריכה גט משניהם (רשב"ם ב"ב קלו).

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

ג א מיי' פ"ג מהל' טומאת אוכלין הל"ב [ופיי"ב שם הל"ח] סמג עשין רמו:

ד ב מיי' פ"ט מהל' מיאות הלכה ד סמג עשין מה טוש"ע אה"ע סימן לו סעיף ז:

טו ג מיי' שם הל' כ טוש"ע שם סעיף ו:

טז ד ה מיי' פ"ו מהל' גירושין הלכה כה סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קמה סעיף טו:

יז ו מיי' פ"ו מהלכות מיאות הל' יא סמג עשין מה טוש"ע אה"ע סימן מ סעיף ב:

יח ז מיי' שם הל' יב טוש"ע שם סעי' ג:

יט ח מיי' פ"ט מהל' גירושין הל' יד סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קמה סעיף ג:

מוסף תוספות

א. לישנא דשמעתתין. תוס' ב"ק. ב. ודומה לאשה שאומרת הריני חוזרת בי שלא אתקדש בכסף זה לפלוני לעולם, שאם חזר וקידשה בו מקודשת. רמב"ן. ג. דהשיב מעשה. תוס' הלמ"ש.

תום' ר"י הזקן

וכן היא שנתנה רשות. מתני' היא בפרק בתרא [עט, א]. ולהאי לישנא סבר ר"ל דלא אתי דבור ומבטל דבור גרידא. מהו שיחזור ויגרש בו. כשאומר לשליח גט שנתתי לך בטל הוא. מתורת גט לא בטליה. בהאי לישנא כמו שבארנו פרק השולח. במאי פקעו. דהא כשחלין קדושי ראשון אשת איש גמורה היא. מר. רב חסדא. אריישא. דלא אמר מעכשיו. אי תנאה הוי. האי ולאחר ל' יום, כלומר התקדשי לי מעכשיו אם לא אחזור תוך ל' יום ואם לא חזר בו מקודשת היא לו משעה ראשונה. אי חזרה הוי. שחזר בו מעכשיו דקאמר ואינו רוצה שיחולו הקדושין עד אחר ל' יום, ויכול לחזור[ב] שהרי לא נתן לה הכסף עד שחזר בו, ואי חזרה הוי היא מקודשת לשני שחלו מיד. הילכך הרי היא בזה הספק לעולם וצריכה גט משניהם. ושמואל אמר. אינו בזה הספק אלא ל' יום שמא יממת הראשון ולא יגמרו הקדושין ונמצא קדושי שני חלין למפרע. עכ"ל ר"ש. ולהאי פירושא האומר לאשה הרי את מקודשת לי מעכשיו ולאחר שלשים יום ובא אחר וקדשה בתוך שלשים יום ואח"כ מת או חזר בו הראשון בתוך שלשים יום מקודשת לשני, דאגלאי מילתא למפרע דקדושי ראשון לא הוו קדושי שהרי חזר בו או מת, כמו שנראה מלשון ר"ש לשמואל דאמר תנאה הוי אם מת ראשון תוך שלשים יום הוו קדושי שני קדושין, אלמא יכול לחזור בו. והר"ם ז"ל כתב בס"ז [מאישות ה"כ] שצריכה גט משניהם אפילו תוך שלשים יום, אלמא ראשון לא סגי ליה בחזרה תוך ל'. ונראה שפירש תנאה הוי דה"ק לה קדושי נתחלו מהאידנא, מגמר לא מגמרו עד לאחר שלשים יום, והויא מקודשת בהאי לישנא לראשון תוך שלשים יום ואינו יכול לחזור בו. והאי דקאמר לא לגמרו אהני ליה שאם תבעה אותו לנישואין נותנין לו זמן (לפרות) [להכין] את עצמו[ם] משלשים ואילך, ואם מת תוך שלשים יום א"צ חליצה או יבום שהרי משעה ראשונה נתן לה הקדושין שלא יגמרו עד לאחר שלשים, וכן נמי אם מתה היא תוך שלשים יום הוא מותר בקרובותיה שהקדושין לא נגמרו. ושמואל[ם] ס"ל דתנאה הוי הילכך הקדושין תלויין כל שלשים שאם ימות קדושי שני הוו קדושין. או חזרה הוי כדפרישנא שחזר בו מעכשיו דקאמר ולא רצה שיחולו עד לאחר שלשים ומקודשת לשני. הילכך לענין בעיין אם מת הראשון תוך שלשים ויש לו אח פטורה מן החליצה ומן היבום שאין כאן קדושין כלל, ואם קדשה אחר אפילו קודם שמת כונסה דקדושי שני קדושין. לשמואל פשיטא ליה דתנאה הוי דאפילו תנאה הוי הבעל יכול לחזור בו כל [ל'] יום. דהיפלגי בגיטין כה"ג.

ע) [בכתי"ג אימא, וכ"ה בדפוסי"ן], ב) [בכתי"ג נוסף: אמר ליה], ג) ב"מ כב:, ד) לקמן עט. ע"ב, ה) שבת נג: נח: ליט פכ"ה מ"ש סוכה יג: תוספתא כלים ב"ב פ"ג ופ"ש, ו) [כתוספות יב. וש"ך], ז) גיטין לב:, ח) [ל"מלח"ש ליתא בכתי"ג], ט) גיטין לב: ע"ב: ג"ש קלו. [תוספתא דגיטין פ"ב ה"ג], י) [ע' תוס' מגמות ל: ד"ה ולימלח], כ) [בדפו"ר: לקן], ל) [בכתי"ג רי"ף ונוסף: ולא] מקודשת לשני], מ) [בכתי"ג ע"ב], נ) [בדפו"ר: כמלח], ס) [בדפו"ר: ע"ב], ע) [בילה יג ע"ב], פ) [בדפו"ר: נמלו], צ) [ומס ד"ה המס], ק) [בדפו"ר: ג"ב], ול"ל גרסינן], ר) [נ"ב"ל מהאי מעכשיו], ש) [ע' נדרים פז ע"ב], ת) [ע' כתובות מ ע"ב], א) [ימלח דיש לקן ס"ל וכ"ש ס"ל דמקדש לר' מנחה הוי],

תורה אור השלם

1. וְכִי יִתֵּן מַיִם עַל זֶרַע וְנָפַל מִנִּבְלָתָם עָלָיו יִטְמָא הוּא לָכֶם: ויקרא יא לח

הגהות הב"ח

(א) גמ' אימיבה היש לקיש לרבי יוחנן כל הכלים:

מוסף רש"י

מעשה מוציא מיד מעשה. לפילו עשה בו מעשה מוכיח מתחלה לשלמן כגון שקנלו שמוכיחו ליפותו, כיון שנתן לחזול בו לחתכו לשמלים שכן שמוכיח מיד מחשבה שלא היה בה מעשה (שוכה יד). **כתיב כי יתן.** ולא כתיב כי יותן (ב"מ כב:). **דניחא ליה.** שיהא נתינתה וכוונתו בעיניו (שם). מהו שיחזור ויגרש בו. אם נתלך הבעל לחזול ולגרשה בגט שבטל, מי שמרינן בגט גיטא דהוה ליה בתפקא, או דילמא שלימותא בעלמא הוא דבעיל ליה עד דהדר ומטי ליה בגיטא, אבל גיטא לא בטיל לא בטליה. **מתורת גט לא בטליה.** אלי לאחר ל' יום דבטיל גיטא הוא לגמרי, אבל לא בטיל לגמרי הכי, ולי מטום תנאה הוא ליה למימר מהיום אם מתי (גיטין עב.). **הלכך הוי** ספק מגורשת, ואם פשטה

מסורת הש"ס

ע) [בכתי"ג אימא, וכ"ה בדפוסי"ן], ב) [בכתי"ג נוסף: אמר ליה], ג) ב"מ כב:, ד) לקמן עט. ע"ב, ה) שבת נג: נח: ליט פכ"ה מ"ש סוכה יג: תוספתא כלים ב"ב פ"ג ופ"ש, ו) [כתוספות יב. וש"ך], ז) גיטין לב:, ח) [ל"מלח"ש ליתא בכתי"ג], ט) גיטין לב: ע"ב: ג"ש קלו. [תוספתא דגיטין פ"ב ה"ג], י) [ע' תוס' מגמות ל: ד"ה ולימלח], כ) [בדפו"ר: לקן], ל) [בכתי"ג רי"ף ונוסף: ולא] מקודשת לשני], מ) [בכתי"ג ע"ב], נ) [בדפו"ר: כמלח], ס) [בדפו"ר: ע"ב], ע) [בילה יג ע"ב], פ) [בדפו"ר: נמלו], צ) [ומס ד"ה המס], ק) [בדפו"ר: ג"ב], ול"ל גרסינן], ר) [נ"ב"ל מהאי מעכשיו], ש) [ע' נדרים פז ע"ב], ת) [ע' כתובות מ ע"ב], א) [ימלח דיש לקן ס"ל וכ"ש ס"ל דמקדש לר' מנחה הוי],

ובא אחר ואמר מעכשיו ולאחר עשרה. והא"ס ט) אלמא קסבר קנין ומשייריס שהרי סתם הוחיל ולא בא אחר ואמר הרי את מקודשת לי מעכשיו ולאחר עשרה ימים מראשון ומאחרון צריכה גט מאמצעי אינה צריכה גט מה נפשך אי תנאה הואי דקמא קידושי דהנך לאו קידושי אי חזרה הואי דבתרא קידושי דהנך לאו קידושי פשיטא מהו דתימא האי לישנא משמע תנאה ומשמע חזרה ותיבעי גיטא מכל חד וחד קמ"ל עולא אמר רבי יוחנן א**אפי'** מאה תופסין בה וכן אמר ר' אסי אמר רבי יוחנן אפילו מאה תופסין בה אמר ליה רב משרשיא בריה דרב אמי לר' אסי אסברה לך מעמא דרבי יוחנן שוו נפשיה כי שרגא דליבני דכל חד וחד רוחא לחבריה שבק מתיב רב חנינא ב)מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט ג)ואם מת חולצת ולא מתייבמת בשלמא לרב מסייעא ליה לשמואל נמי הא מני רבנן היא ואנן דאמרי כרבי אלא לר' יוחנן דאמר שיורא הוי כל גיטא דמשייר בה ולא כלום הוא יבומי ד)מייבם אמר רבא גט להוציא ומיתה להוציא מה ששייר גט גמרתו מיתה אמר ליה אביי מי דמי גט מוציאה מרשות יבם מיתה מכנסה לרשות יבם אלא אמר אביי התם טעמא מאי גזירה משום מהיום אם ה)מתי הרי זה גט[ז] ונגזור מהיום אם מתי דתחלוץ אטו מהיום ולאחר מיתה ו)אם אתה אומר חולצת מתייבמת הכא נמי אם אתה אומר חולצת מתייבמת תתייבם ואין בכך כלום חששא דרבנן הוא: **מתני'** ז)האומר לאשה הרי את מקודשת לי על מנת שאתן לך מאתים זוז הרי זו מקודשת והוא יתן ח)על מנת שאתן לך מכאן ועד ל' יום נתן לה בתוך שלשים מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ה"ע"מ שיש לי מאתים זוז הרי זו מקודשת ויש לו י)על מנת שאראך מאתים זוז הרי זו מקודשת ויראה לה ואם הראה על השלחן אינה מקודשת: **גמ'** יא)איתמר רב הונא אמר והוא יתן רב יהודה אמר לכשיתן רב הונא אמר יוהוא יתן תנאה הוי מקיים תנאה ואזיל רב יהודה אמר לכשיתן לכי יהיב הוו קידושי השתא מיהא לא הוו קידושי מאי בינייהו איכא בינייהו ח)שפשטה ידה וקבלה קידושין מאחר לרב הונא לא הוו קידושי לרב יהודה הוו קידושי ותנן נמי גבי גיטין כי האי גוונא יב)האומר לאשה הרי זה גיטך על מנת שתתני לי מאתים זוז הרי זו מגורשת והיא תתן יג)איתמר רב הונא אמר והיא תתן רב יהודה אמר לכשתתן רב הונא אמר והיא תתן תנאה הוי מקיימא תנאה ואזלה רב יהודה אמר לכשתתן לכי יהיבה ליה הוא דהוו גט השתא מיהא לא הוי גט מאי

אפילו מאה תופסין בה. פירוש להא קנין ומשייריס שהרי המקדש ר"ל מעכשיו יתמהלו הקידושין ולאחר ל' יום יגמרו ופי' בקונטרס לליכא למימר ט) דטעמא דרבי יוחנן משום דקסבר דמשקלא ליה מי הלשון משמע תנאה או חזרה דל"ל לא שייך למימר ולמיתני לשון תופסין להא אין קידושין תופסין אלא נאמר ואמר ה"ל למיתני ידעינן הי מינהו ומשפיקא ליה י) כדיך גט מכולהו ולישנא דתופסין משמע דסבירא ליה מי הלשון משמע תנאה או חזרה דבר אחר ומיהו אכתי קשיא לי דאי משום דלישנא דתופסין משמע תנאה הוא דקאמר אי תנאה הואי דקמא קידושי דהנך לאו קידושי אי חזרה הואי דבתרא קידושי דהנך לאו קידושי פשיטא מהו דתימא האי לישנא משמע תנאה ומשמע חזרה ותיבעי גיטא מכל חד וחד קמ"ל עולא אמר רבי יוחנן א**אפי'** מאה תופסין בה וכן אמר ר' אסי אמר רבי יוחנן אפילו מאה תופסין בה אמר ליה רב משרשיא בריה דרב אמי לר' אסי אסברה לך מעמא דרבי יוחנן שוו נפשיה כי שרגא דליבני דכל חד וחד רוחא לחבריה שבק מתיב רב חנינא ב)מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט ג)ואם מת חולצת ולא מתייבמת בשלמא לרב מסייעא ליה לשמואל נמי הא מני רבנן היא ואנן דאמרי כרבי אלא לר' יוחנן דאמר שיורא הוי כל גיטא דמשייר בה ולא כלום הוא יבומי ד)מייבם אמר רבא גט להוציא ומיתה להוציא מה ששייר גט גמרתו מיתה אמר ליה אביי מי דמי גט מוציאה מרשות יבם מיתה מכנסה לרשות יבם אלא אמר אביי התם טעמא מאי גזירה משום מהיום אם ה)מתי הרי זה גט[ז] ונגזור מהיום אם מתי דתחלוץ אטו מהיום ולאחר מיתה ו)אם אתה אומר חולצת מתייבמת הכא נמי אם אתה אומר חולצת מתייבמת תתייבם ואין בכך כלום חששא דרבנן הוא: **מתני'** ז)האומר לאשה הרי את מקודשת לי על מנת שאתן לך מאתים זוז הרי זו מקודשת והוא יתן ח)על מנת שאתן לך מכאן ועד ל' יום נתן לה בתוך שלשים מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ה"ע"מ שיש לי מאתים זוז הרי זו מקודשת ויש לו י)על מנת שאראך מאתים זוז הרי זו מקודשת ויראה לה ואם הראה על השלחן אינה מקודשת: **גמ'** יא)איתמר רב הונא אמר והוא יתן רב יהודה אמר לכשיתן רב הונא אמר יוהוא יתן תנאה הוי מקיים תנאה ואזיל רב יהודה אמר לכשיתן לכי יהיב הוו קידושי השתא מיהא לא הוו קידושי מאי בינייהו איכא בינייהו ח)שפשטה ידה וקבלה קידושין מאחר לרב הונא לא הוו קידושי לרב יהודה הוו קידושי ותנן נמי גבי גיטין כי האי גוונא יב)האומר לאשה הרי זה גיטך על מנת שתתני לי מאתים זוז הרי זו מגורשת והיא תתן יג)איתמר רב הונא אמר והיא תתן רב יהודה אמר לכשתתן רב הונא אמר והיא תתן תנאה הוי מקיימא תנאה ואזלה רב יהודה אמר לכשתתן לכי יהיבה ליה הוא דהוו גט השתא מיהא לא הוי גט מאי

ובא אחר ואמר לה הרי את מקודשת לי מעכשיו ולאחר עשרה ימים מראשון ומאחרון צריכה גט מאמצעי אינה צריכה גט מה נפשך אי תנאה הואי דקמא קידושי דהנך לאו קידושי אי חזרה הואי דבתרא קידושי דהנך לאו קידושי פשיטא מהו דתימא האי לישנא משמע תנאה ומשמע חזרה ותיבעי גיטא מכל חד וחד קמ"ל עולא אמר רבי יוחנן א**אפי'** מאה תופסין בה וכן אמר ר' אסי אמר רבי יוחנן אפילו מאה תופסין בה אמר ליה רב משרשיא בריה דרב אמי לר' אסי אסברה לך מעמא דרבי יוחנן שוו נפשיה כי שרגא דליבני דכל חד וחד רוחא לחבריה שבק מתיב רב חנינא ב)מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט ג)ואם מת חולצת ולא מתייבמת בשלמא לרב מסייעא ליה לשמואל נמי הא מני רבנן היא ואנן דאמרי כרבי אלא לר' יוחנן דאמר שיורא הוי כל גיטא דמשייר בה ולא כלום הוא יבומי ד)מייבם אמר רבא גט להוציא ומיתה להוציא מה ששייר גט גמרתו מיתה אמר ליה אביי מי דמי גט מוציאה מרשות יבם מיתה מכנסה לרשות יבם אלא אמר אביי התם טעמא מאי גזירה משום מהיום אם ה)מתי הרי זה גט[ז] ונגזור מהיום אם מתי דתחלוץ אטו מהיום ולאחר מיתה ו)אם אתה אומר חולצת מתייבמת הכא נמי אם אתה אומר חולצת מתייבמת תתייבם ואין בכך כלום חששא דרבנן הוא: **מתני'** ז)האומר לאשה הרי את מקודשת לי על מנת שאתן לך מאתים זוז הרי זו מקודשת והוא יתן ח)על מנת שאתן לך מכאן ועד ל' יום נתן לה בתוך שלשים מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ה"ע"מ שיש לי מאתים זוז הרי זו מקודשת ויש לו י)על מנת שאראך מאתים זוז הרי זו מקודשת ויראה לה ואם הראה על השלחן אינה מקודשת: **גמ'** יא)איתמר רב הונא אמר והוא יתן רב יהודה אמר לכשיתן רב הונא אמר יוהוא יתן תנאה הוי מקיים תנאה ואזיל רב יהודה אמר לכשיתן לכי יהיב הוו קידושי השתא מיהא לא הוי גט מאי

ולמיתני לשון תופסין להא אין קידושין תופסין אלא נאמר ואמר ה"ל למיתני ידעינן הי מינהו ומשפיקא ליה כדיך גט מכולהו ולישנא דתופסין משמע דסבירא ליה מי הלשון משמע תנאה או חזרה דבר אחר ומיהו אכתי קשיא לי דאי משום דלישנא דתופסין משמע תנאה הוא דקאמר אי תנאה הואי דקמא קידושי דהנך לאו קידושי אי חזרה הואי דבתרא קידושי דהנך לאו קידושי פשיטא מהו דתימא האי לישנא משמע תנאה ומשמע חזרה ותיבעי גיטא מכל חד וחד קמ"ל עולא אמר רבי יוחנן א**אפי'** מאה תופסין בה וכן אמר ר' אסי אמר רבי יוחנן אפילו מאה תופסין בה אמר ליה רב משרשיא בריה דרב אמי לר' אסי אסברה לך מעמא דרבי יוחנן שוו נפשיה כי שרגא דליבני דכל חד וחד רוחא לחבריה שבק מתיב רב חנינא ב)מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט ג)ואם מת חולצת ולא מתייבמת בשלמא לרב מסייעא ליה לשמואל נמי הא מני רבנן היא ואנן דאמרי כרבי אלא לר' יוחנן דאמר שיורא הוי כל גיטא דמשייר בה ולא כלום הוא יבומי ד)מייבם אמר רבא גט להוציא ומיתה להוציא מה ששייר גט גמרתו מיתה אמר ליה אביי מי דמי גט מוציאה מרשות יבם מיתה מכנסה לרשות יבם אלא אמר אביי התם טעמא מאי גזירה משום מהיום אם ה)מתי הרי זה גט[ז] ונגזור מהיום אם מתי דתחלוץ אטו מהיום ולאחר מיתה ו)אם אתה אומר חולצת מתייבמת הכא נמי אם אתה אומר חולצת מתייבמת תתייבם ואין בכך כלום חששא דרבנן הוא: **מתני'** ז)האומר לאשה הרי את מקודשת לי על מנת שאתן לך מאתים זוז הרי זו מקודשת והוא יתן ח)על מנת שאתן לך מכאן ועד ל' יום נתן לה בתוך שלשים מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ה"ע"מ שיש לי מאתים זוז הרי זו מקודשת ויש לו י)על מנת שאראך מאתים זוז הרי זו מקודשת ויראה לה ואם הראה על השלחן אינה מקודשת: **גמ'** יא)איתמר רב הונא אמר והוא יתן רב יהודה אמר לכשיתן רב הונא אמר יוהוא יתן תנאה הוי מקיים תנאה ואזיל רב יהודה אמר לכשיתן לכי יהיב הוו קידושי השתא מיהא לא הוי גט מאי

שמי לשונות במשמע יש מומרה בלשון תנאי ויש מומרה בלשון חזרה ומיכא למימר להאי תנאה ולהאי חזרה ומצעי גיטא מכל חד ומד דלמא קמא לחזרה מכוין ומלו של שני ושני למנאה מיכוין ומלו קיימין ומין של ראשון ושל אחרון קידושין ובעית גיטא מספקא ליה מי תנאה ולהאי חזרה ומצעי קמ"ל ומלו קיימין ומיכא למימר דכולהו מזרה ושל אחרון לבד קיימין קמ"ל דלמו תרוייהו משמעי מיהא למא ספק תנאה ספק חזרה ומי תנאה הוא לכולהו הוי תנאה ומין לשון חזרה כלל ומי חזרה הוי לא הוה ליה לישנא דתנאה כלל וממה נפקך למעשי לא הוו קידושין: **תפכרה לך רו'.** להא ליכא למימר טעמא דר' יוחנן משום דקסבר שמי לשונות במשמע ומספקא ליה לגבי האי גברא בתנאה ולגבי האי בחזרה לחם כן לא שייך למימר מופסין לחין בחמד מהן ומין הוא לחא ידעינן הי מינהו ומדקתני תופסין משמע דסבירא ליה שיש בה לד קידושין לכולהו: **דווו נפשייהו כי שרגא דליבני.** המקדש לשנים ורחב כולן שוה חינו חינו מקדש ממש זו על זו ל"ש הרי שורה אחת המיוסה נופלת ומבירתה מחריה חלת מקדש תחילה זו חלל זו ומחר ומקדש עליה שורה אחרת ונותן המיוסה משוכה לתוך כדי שיעשה ריוח בתחתונה להיות שיש יושבת מקלת עליה ומקלת על שחללה ונשאר ריוח גם בשניה להיות שלישית מקלת עליה וכן כולם הכא נמי כל אחד מהא מקום זמן פנוי לקדושין ומפסו כולן לתוסרה: **חוללת.** שמא חינו גט וחקוקה ליכס: **ולא מפייממה.** שמא גט הוא והויא לה גרושת חמיו והרי היא לו בכרת שמין עליה זיקה י) יבום: **הא מני רבנן היא.** דמפקפק להו אי תנאה אי חזרה מזרה: **גיטך דשייר ביה לא כלום הוא.** דרחמנא אמר (דברים כד) כריתות ב): **אם מצא.** פשיטא לן לתנאה הוא והוי גיטא למפרע לבעיומות: **הרי זה גט.** ולינה לריכה חליצה מעיומות: **אטו מהיום ולאחר מיתה.** דפשיטא לרבי יוחנן דשיורא הוא ולא הוי גט כלל: **ומאי אם אתה מלריכה חליצה אפילו אחר נמי ליבומה.** ו) דאמר מדאלריכוה חליצה קיש להו לרבנן דלמו גיטא הוא ומחו לייבומי גרושה והיא בכרת. ופרכינן הכא נמי במהיום ולאחר מיתה ליבומה אשם אתה אומר חולצת מתייבמת. ומאי מתייבה ואין בכך כלום דגיטא דשייר ביה לאו גיטא הוא כלל מן המיבמת דדילמא חנאה מתייבמת דדילמא חנאה הוי וחולצת דדלמא חזרה הוי, וגבי קדושין מספק ולא מתקדשת מספק, יהיה דעת ר' יוחנן שמקודשת ודאי או ספק שאין בזה הכרע, דאע"ג דגבי גיטין חוץ ודאי הוא דלא הוי גט, גבי קדושין אפשר שהוא ספק לר' יוחנן ותפסי בה קדושין אפילו לאחר, לחומרא עבדינן ומקדשת מספק ואם בא אחר וקדשה תצא מזה ומזה. וכן נראה דעת הר"ם שפסק לר' יוחנן כמ"ש באישות פ"ז [הי"ב] ושם כתב ההיא דחוץ מפלוני וכתב שמקודשת מספק. ובגרושין פ"ט [הי"ד] כתב שדלמא חזרה הוי. **מתני'. הרי את מקודשת.** בפרוטה זו על מנת שאתן לך מאתים זוז. **גמ'.** והוא יתן. לכשיתן הקדושין חלין למפרע משעת קידושין ומיהו מודה רב הונא דלמ"ם אם קודם שניתנו מיהו אם מת ולא נתן, קדושין ודאי לא הוו ואינה צריכה חליצה שהרי לא קיים תנאו. **לכשיתן.** הוו קדושי מקמי הכי לא הוו קדושי, ואם קבלה קדושין מאחר בינתים מקודשת לשני.

*ולאחר עשרה דלמא תנאה הוי ואין צריכה גט או דלמא חזרה הוי וצריכה גט ומשום הכי חולצת. בצ"ל (ד"ו).

תום' ר"י הזקן (המשך)
תוך שלשים יום, משום הכי תפסי קדושי כולם ואפילו הם מאה. בשרגא דליבני. כלומר עושה שורות הלבנים מניח ריוח בין השורות והשלישית (תקח מזו ומזו) [מונחת על זו ועל זו]. חולצת. דדילמא חזרה הוי ואין גט לאחר מיתה וזקוקה היא. ולא מתייבמת. דדלמא תנאה הוי, כלומר אם אמות ומגורשת היא בזה. שיורא הוא. והוי כמאן דאמר חוץ ממי שיבא עליך או שיקדשך עד שאמות. ו) גט. דפשיטא ליה דתנאה הוי. **מהיום אם מתי.** תנאה הוי ומגורשת. אטו מהיום ולאחר מיתה. דלר' יוחנן ודאי שיורא הוי ולא הוי גט כלל. אשתכח השתא מהיום ולאחר ל' יום מספקא לן אי תנאה הוי אי חזרה הוי, ואם קדשוה אנשים רבים במהיום ולאחר עשרים ואחר מהיום ולאחר עשרה א"צ גט דדלמא תנאה הוי או דדלמא חזרה הוי משום הכי חולצת* ולא מתייבמת, וכן נמי במהיום ולאחר ל' ונאבד הגט בתוך ל'. ולר' יוחנן גבי גט לא הוי גט כלל מן הדין, ואם תתייבם אין בכך כלום, ולגבי קדושין צריכה גט מכולם וכן בהרי היא מקודשת חוץ מפלוני מקודשת.
ומסתברא דהא מילתא אסורא היא ולחומרא עבדינן, גבי גט פסקינן כרב והוי ספק ולא מתייבמת דדילמא תנאה הוי וחולצת דדלמא חזרה הוי, וגבי קדושין פסקינן כר' יוחנן שצריכה גט מכולם, וגבי הרי את מקודשת לי חוץ מפלוני מקודשת מספק, יהיה דעת ר' יוחנן שמקודשת ודאי או ספק שאין בזה הכרע, דאע"ג דגבי גיטין חוץ ודאי הוא דלא הוי גט, גבי קדושין אפשר

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אי מזרה וכו' לאחר עשרה והנך קמאי לאו קידושי הס"ד: (ב) תוס' ד"ה אפילו וכו' גומרין בכולה הס"ד:

מוסף רש"י

רב הונא אמר והיא תתן. מנלי בעלמא הוא וכי מקיימת ליה מינלי מילתא דמשמע נמיה גיטא דמשמע הוא כל מנת מעכשיו הוא ועל מנת כן לקיימים (גיטין עד.).

מוסף תוספות

א. [עי' שבת.].
ב. כדאמרינן בריש המגרש. (גיטין פב:) גבי חוץ מפלוני וכו'. תום' הרא"ש.

תום' ר"י הזקן

שלשים יום אינה צריכה גט. כדמפרש ממה נפשך. משמע הכי ומשמע הכי. כלומר איכא אינשי דאמרי משום תנאה ואיכא דאמרי משום חזרה ודלמא קמא ובתרא אמרי משום חזרה ואמצעי משום תנאה, נמצא שקדושי אמצעי חלו תכף שקדש וחבירו נמי גיטא מאמצעי, קמ"ל דמלתא דפשיטא לה דבכולהו אמרי ליה משום תנאה [או] משום חזרה, הלכך א"צ גט מהאמצעי. **טעמיה דר' יוחנן.** פי' מדקאמר תופסין ודאי לא הוי טעמיה דר' יוחנן דהאי לישנא משמע תנאה ומשמע חזרה, דלהאי טעמא אין הקדושין אלא לאחד ואין אנו יודעים מי הוא ומספק צריכה גט מכולם, אבל תופסין משמע שכל אחד ואחד מצא מקום פנוי ויש בו צד קדושין לה לאסרה.